

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. G.**, bývajúceho v T., zastúpeného JUDr. A. Ž., advokátom so sídlom v P., proti žalovanému **RNDr. M. M.**, bývajúcemu v T., zastúpenému JUDr. K. P., advokátom v P., **o zaplatenie 3 983,27 €** s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 14 C 176/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 18. marca 2010 sp. zn. 4 Co 27/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania 176,47 € na účet JUDr. K. P., advokáta v P., ktorý je vedený v Č., a.s. pobočka P., pod č. X..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín rozsudkom z 11. novembra 2009 č.k. 14 C 176/2008-75 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 3 983,27 € s príslušenstvom, ktorá podľa jeho názoru predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného získané na úkor žalobcu; žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému trovy konania (§ 142 ods. 1 O.s.p.). Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 18. marca 2010 sp. zn. 4 Co 27/2010 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.); žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 1, § 142, ods. 1 a § 151 O.s.p.).

Súdy oboch nižších stupňov vychádzali zhodne z toho, že žalobca údajne pod nátlakom a bez právneho dôvodu zaplatil 14. augusta 2003 žalovanému 3 983,27 €. Právo žalobcu na vrátenie tejto sumy je v každom prípade premlčané, či už peniaze v tejto výške

poskytol žalovanému na základe neplatnej zmluvy o pôžičke z 1. decembra 1997 alebo na základe platnej dohody o pristúpení k záväzku uzavretej s Ing. M. Š.. Žalobca mohol svoje právo na vrátenie tejto sumy uplatniť na súde už nasledujúci deň po jej zaplatení, teda 15. augusta 2003. Od tohto dňa začala plynúť tak subjektívna (dvojiročná) premlčacia doba (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ako aj objektívna premlčacia doba, ktorá vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania, nepreukazujúce úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie, je trojiročná a nie desaťročná (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Žalobca podal žalobu na súd (až) 25. júla 2008, teda po uplynutí oboch uvedených premlčacích dôb. Vzhľadom na to, že žalovaný sa dovoľal premlčania, žalobcovi nebolo možné priznať premlčané právo (§ 101 Občianskeho zákonníka).

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 18. marca 2010 sp. zn. 4 Co 27/2010 napadol žalobca dovolaním, ktoré odôvodnil tým, že odvolací súd mu odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 O.s.p.) a teda „existujú dôvody podania dovolania uvedené v § 241 ods. 2 písm. a/ a c/ O.s.p., nakoľko napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci“. Uviedol, že sudy nepostupovali podľa § 1 O.s.p., nezabezpečili mu spravodlivú ochranu jeho práv a oprávnených záujmov, porušili jeho právo na spravodlivý súdny proces a zásadu kontradiktórnosti konania. Odvolací súd „sa dopustil zásadného pochybenia, a teda vady konania, keď v danej veci neaplikoval 10-ročnú premlčaciu dobu v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, i keď v danej veci sa jedná preukázateľne o úmyselné bezdôvodné obohatenie“. Vykonaným dokazovaním nebol riadne zistený skutkový stav, ktorý potom ani nemohol byť správne právne posúdený. Z týchto dôvodov žalobca navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a tiež ním potvrdený rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu označil rozsudok odvolacieho súdu za vecne správny. Uviedol, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že došlo k úmyselnému získaniu majetkového prospechu, v prípade ktorého právo na vydanie bezdôvodného obohatenia podlieha premlčaniu v desaťročnej premlčacej dobe. Vzhľadom na to žiadal dovolanie „zamietnuť“ a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom

(§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovoláním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ani rozsudok vydaný vo veci, v ktorej by už dovolací súd vyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovoláním nie je napadnutý ani potvrdzujúci rozsudok uvedený v § 238 ods. 3 O.s.p. Prípustnosť dovolania žalobcu preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Dovolanie žalobcu by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu v zmysle tohto ustanovenia ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p. Žalobca vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a žiadna z týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolateľ tvrdí, že mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie (uplatnenia) procesných oprávnení priznaných účastníkovi občianskeho súdneho konania. Dovolací súd zo spisu nezistil, že by v konaní na súdoch nižších stupňov došlo k takejto procesnej vade.

Z obsahu dovolania (§ 41 ods. 2 O.s.p.) vyplýva, že žalobcom bližšie nevysvetlená a nekonkretizovaná argumentácia, že súdy nepostupovali podľa § 1 O.s.p., nezabezpečili mu spravodlivú ochranu jeho práv a oprávnených záujmov a porušili jeho právo na spravodlivý súdny proces a zásadu kontradiktórnosti konania, vecne súvisí s tým, čo na inom mieste dovolania konkrétne vytýka odvolaciemu súdu tvrdením, že sa „dopustil zásadného pochybenia, a teda vady konania, keď v danej veci neaplikoval 10-ročnú premlčaciu dobu v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, i keď v danej veci sa jedná preukázateľne o úmyselné bezdôvodné obohatenie“.

Podstata uvedenej argumentácie dovolateľa v spojení s predmetnou kritikou rozhodnutia odvolacieho súdu svedčí o tom, že žalobca súdom vytýka viaceré nesprávnosti.

Pokiaľ dovolateľ spochybňuje správnosť a úplnosť skutkových zistení súdov a z nich vyvedených skutkových záverov, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu bol považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Ak k tejto nesprávnosti v súdnom konaní dôjde, nie je ňou samou znemožnená realizácia procesných oprávnení účastníka konania. Dovolateľom tvrdená neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže prípadne zakladať tzv. inú vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); vadu takej povahy ale možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní (o tento prípad v danej veci nejde). Takáto vada sama osebe prípustnosť dovolania nezakladá.

V sporovom konaní, o ktoré ide aj v prejednávanej veci, platí dispozičná a prejednacia zásada. Účastníci sú v ňom povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti a označia dôkazné prostriedky (viď § 101 ods. 1 O.s.p.) a sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. K procesným právam účastníka ale nepatrí, aby bol súdom vykonaný každý dôkaz, ktorý účastník považuje za významný. Rozhodovanie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, patrí výlučne súdu a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p., § 213 ods. 5 O.s.p.). Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá tým vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000); tento jeho postup môže prípadne viesť k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k odňatiu možnosti konať pred súdom.

Súd neodníme účastníkovi možnosť pred ním konať ani tým, že nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov. Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.). Pri hodnotení dôkazov ide o činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Rozhodnutie súdu, ktorého podkladom sú dôkazy nesprávne vyhodnotenú, môže byť prípadne z tohto dôvodu vecne nesprávne, avšak táto skutočnosť sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). V prípade nesprávnosti hodnotenia dôkazov nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. (viď R 42/1993).

Z obsahu dovolania vyplýva tiež námietka dovolateľa, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) v otázke premlčania jeho práva. Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil

správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Žalobca vychádza z chybného náhľadu na nesprávnosť právneho posúdenia veci ako na vadu konania. Vadami konania sa ale rozumejú nesprávnosti, nedostatky, chyby alebo omyly procesnej povahy – nesprávnosti samotného procesu (procedúry) prejednávania veci. Nesprávnosť myšlienkovej činnosti, pri ktorej súd na základe skutkových zistení posudzuje určitú vec po právnej stránke, t.j. nesprávnosť právneho posúdenia veci ale nie je procesnou vadou konania. I keď je nesprávne právne posúdenie veci relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (porovnaj tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003).

Pre prípad, že dovolateľ namieta aj to, že odvolací súd sa v napadnutom rozsudku po konštatovaní premlčania žalobou uplatneného práva nezaoberal ďalšími otázkami, dovolací súd uvádza, že s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti konania súd posudzuje otázku premlčania prednostne (viď R 29/1983); pokiaľ dospeje k záveru, že došlo k premlčaniu uplatneného práva, spravidla sa obmedzí na odôvodnenie svojho právneho názoru o premlčení a jeho dôsledkoch. Pokiaľ žalobca v súvislosti s tým zastáva názor, že rozsudok odvolacieho súdu je v uvedenom zmysle nepreskúmateľný, treba pripomenúť, že nepreskúmateľnosť je judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považovaná nie za vadu konania v zmysle § 237 O.s.p., ale za tzv. inú vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (R 111/1998), ktorá je síce prípustným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a možno ju úspešne uplatniť v procesne prípustnom dovolaní; sama vada tejto povahy ale prípustnosť dovolania nezakladá.

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade je dovolanie žalobcu v zmysle § 238 O.s.p. procesne neprípustné a že jeho prípustnosť nemožno vyvodiť ani z § 237 O.s.p.

Vzhľadom na vyššie uvedené odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu požiadal o priznanie náhrady trov dovolacieho konania a požadovanú náhradu vyčíslil. Najvyšší súd Slovenskej republiky mu v súlade s praxou zaužívanou v dovolacom konaní priznal náhradu trov tohto konania vo výške zodpovedajúcej odmene advokáta za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k dovolaniu z 27. októbra 2010 vypracované advokátom, ktorý ho zastupoval už na súdoch nižších stupňov). Vychádzal z § 10 ods. 1 a 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Žalovanému priznal náhradu trov dovolacieho konania v celkovej výške 176,47 € [141,09 € (tarifná odmena) + 7,21 € (1/100 výpočtového základu v zmysle § 16 ods. 3 tejto vyhlášky) + 28,17 € (19 % DPH)].

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 3. februára 2011

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková